

zbor naj pokaže, da se Slovenci krepko potezajo za napredek v kmetijstvu, katerega razcvitanje je najboljša podloga njih narodne bodočnosti.

Strešna lepnica (Dachpappe).

Varčnost je prvi pogoj gospodarstvu; zlasti poljedelec mora gledati na vsak krajcar, kjer si ga le more prištedeti. Taka prilika nudi se mu pri grajenju raznih gospodarskih stavb. Kdor more stavljeno si svrhu doseči z najmanjšimi stroški, postopa sigurno racionalno.

Svoje gospodarske stavbe krijemo z raznimi tvarinami kakor s slamo, s škrlmi, s škodlami, z opeko i. t. d., v novejšem času pa tudi s pridelki kemičnih tovarov, med ktere spada strešna lepnica. Govoriti hočem le o slednji ter naslikati nje prednosti.

1. Ker je streha, krita z lepnico, dokaj lažja od drugih streh, lahko za jakost spodnjega dela stavbi in stropila (cimpra) rabimo manjše mere. Ves les za stropilo sme biti šibkejši, tedaj tudi cenejši.

2. Streha sme biti manj nagnena kot druge strehe, da se more še po nji hoditi.

3. Pod tako streho shranjena je krma prav dobro, kajti ni se treba bati, da bi po zimi huda burja nanese vse polno drobnega snega na krmo ter jo tako deloma pokvarila.

4. Po zimi, kadar se je naredil led na strehi, se pri kopnenju zgoraj ležečega snega snežnica sé streh, kritih z opeko, ne more odtekat in poišče vse špranje med opeko ter se solzi pod streho, kjer namoči najprej letvice (lajšte), na koje je opeka obešena, potem pa kaplja tudi na krmo, koje smo spravili pod streho. Pri strehah, kritimi z lepnico, se nam tega ni bati.

5. Proti nevarnosti ognja je stavba mnogo bolj zavarovana, kot pa če je krita s slamo, kajti lepnica še ne zgori rada, ako se na ogenj vrže.

6. Strešna lepnica je proti drugim tvarinam, s kojimi krijemo strehe, mnogo cenejša, traja pa vendar

mного let, ako se pazi na to, da se vsakih 6 let zopet prelika ali namaže, kakor bom pozneje omenil.

Ako mi je govoriti o nje slabih lastnostih, navesti bi moral le to, da je treba mnogo desek, s kterimi se mora najprej dotična streha prekriti in pa nje neprijetni duh prve 3 mesece po dovršeni stavbi, dokler solnčni žarki še niso pregnali vseh izhlapljivih tvarin iz lepnice.

Moral bi torej po vsi pravici strešno lepnico priporočati za kritje naših lažjih gospodarskih stavb, kakor za lope, kozolce itd. Krije se še strešno lepnico

tako: Stropilo (cimper) sme biti, kakor smo prej omenili v vseh svojih delih mnogo šibkejši. Seveda je to zavisno od velikosti prostora, koji se ima kriti.

Tako na pr. zadostuje pri malem obsegu, ako se napravi stropilo le iz „veznih tramov“ (a) pod. 33. in 34., iz „strešin“ (b) in iz „lemežov“ (špirovcev) (c), kteri so na vrhu skupaj zbiti. Da ostanejo slednji

med postavljanjem stropila v svoji legi, treba jih je provizorično pritrditi skupaj z deskami.

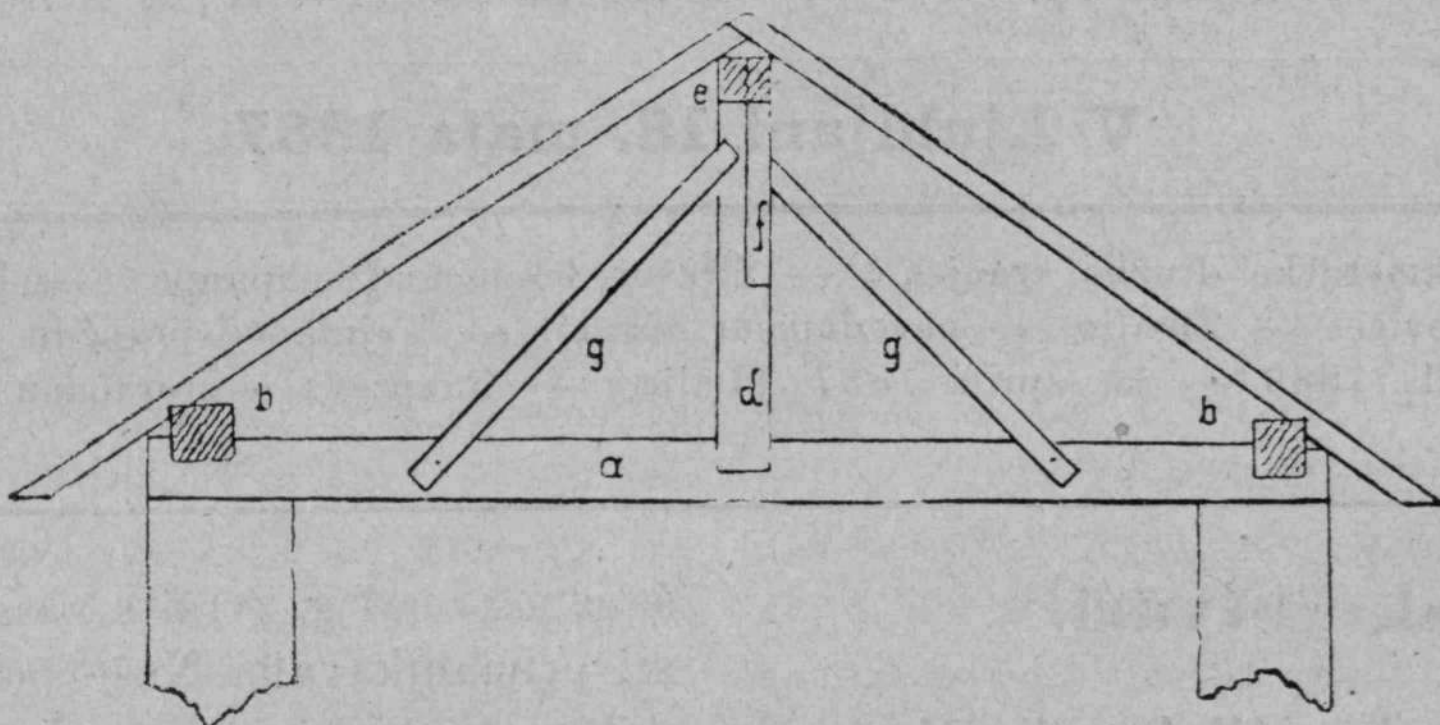
Pri večjih strehah treba je postaviti tudi „drevesa“ (d) s „slemenom“ (e) in s „komolci“ (panti) (f), kar bode za navadne slučaje zadostovalo.

Ako hočemo pri nekoliko šibkih „veznih“ tramovih imeti večjo stanovitnost, da se ti v sredi preveč ne šibijo, treba je sredo veznih tramov tako olajšati, da se pritisk „dreves“ s „slemenom“ pre-

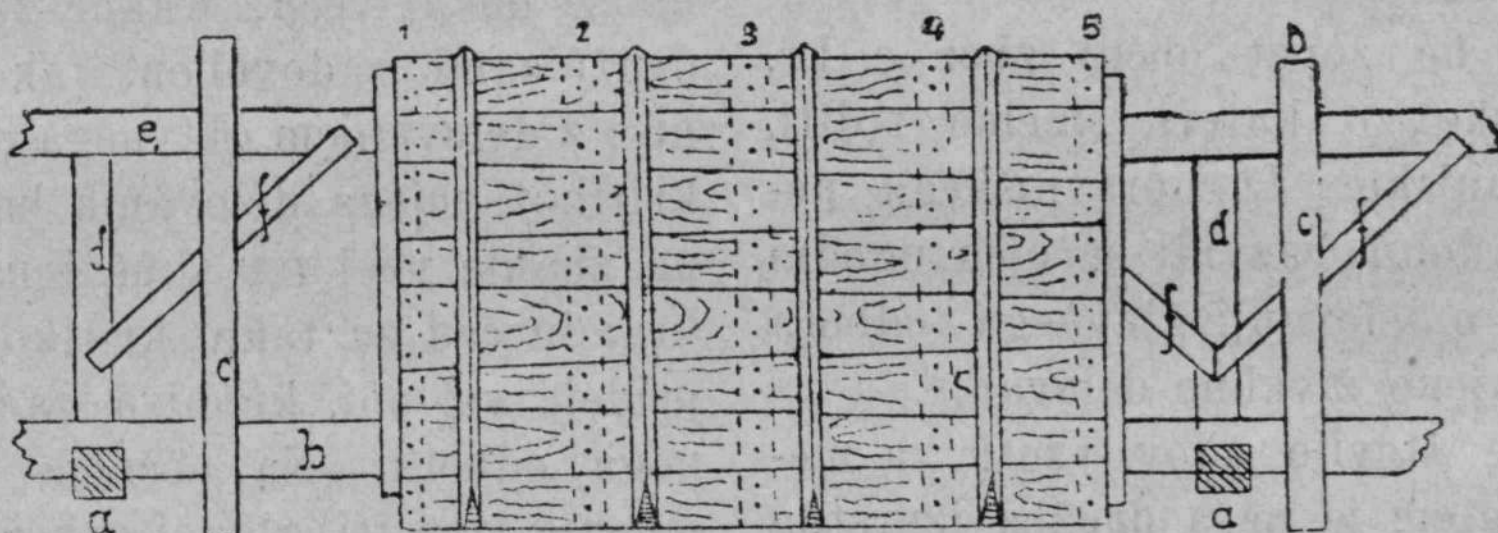
nese s „podporami“ (g) proti koncema.

Lemeži (špirovci) razvrstijo se najbolje tako, da so po 3 čevlje ali 1 m/ eden od drugega oddaljeni. Kadar je postavljanje stropila zvršeno, lotiti se je obivanja lemežov z deskami. Ako smo, kakor prej navedeno, lemeže razpostavili po 1 m/ narazen, šlo nam bode obivanje z deskami, ktere so v lesni trgovini običajno 4 m/ dolge, hitro od rok, kajti vsaka deska segla bode čez 5 lemežov, namreč od srede prvega do srede petega, glej pod. 34.

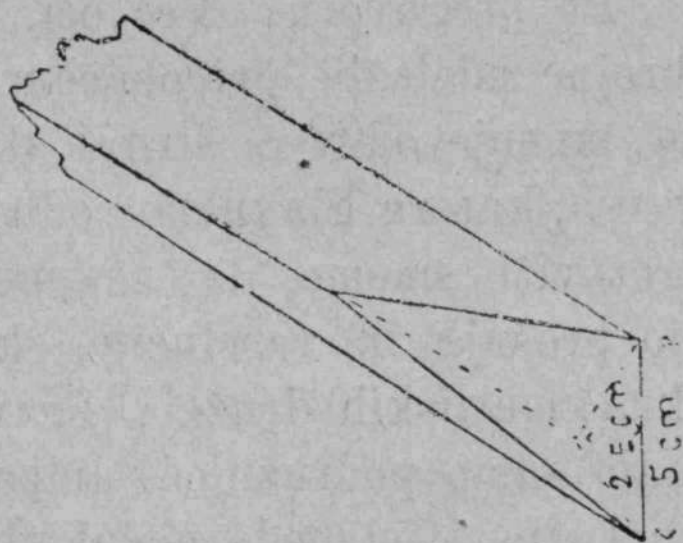
Ni mi treba naglaševati, da naj se uporabijo v to svrhu le deske s kako hibo, tako imenovane „škarte“.

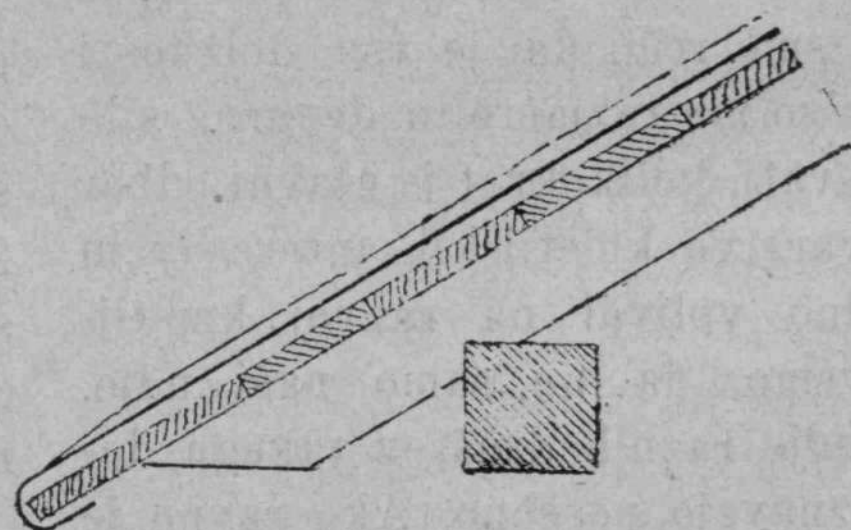
Podoba 33.

Podoba 34.

Podoba 35.

Podoba 36.

Debelost ugaja najbolje 2 $\frac{c}{m}$ za deske; smejo se pa uporabljati tudi take po 1,5 $\frac{c}{m}$ pri manjših stavbah.

Vsaka deska pritrdi se na lemež z 2 žebli (Drahtstiften) glej pod. 34. Male špranje med deskami so brez pomena.

Ko je streha z deskami obita, prične se s pokladanjem lepnice. Pripravljene moramo imeti med tem že „letvice“ (lajšče), ktere smo na enem koncu poševno porezali; glej pod. 35.

Strešna lepnicca dobiva se navadno v tovarnah v zavitkih (Rollen). in vsak tak kos je dolg 10 $\frac{m}{\text{}}$, širok pa 1 $\frac{m}{\text{}}$.

Iz svoje skušnje morem priporočati, naj se ne uporabi ves tak kos neprerezan, kateri bi v navadnih slučajih segel od enega kapa čez sleme do družega kapa in morda še čez. Prereže naj se v primerne kose. Tovarne, katere prodajajo strešno lepnicco priporočajo razrezati jo v kose od 1—2 $\frac{m}{\text{}}$ dolžine in vsak višje položen kos seže naj nekoliko (5—8 $\frac{c}{m}$) čez spodnjega. Zadostuje pa tudi, ako seže en kos od kapa malo pod sleme. Ozirati se je pri tem na to, da mora biti kos toliko daljši, da je mōči lepnicco pri kapu nekoliko (5—10 $\frac{c}{m}$) podvihati, glej pod. 36. Ako bi se potegnil kos lepnicce od ene strani čez sleme na drugo, ne bi bilo mogoče ogniti se gubam, katere bi se napravile, kajti vsaka streha je nekoliko zategnena, kar lepnicca hitro pokaže. Ko smo kose tako pripravili, pribije se prva letvica koje smo prej omenili, okoli 85 $\frac{c}{m}$ od kraja. Prvi kos pokrili bode torej 85 $\frac{c}{m}$ strešne dolžine. Ostalih 15 $\frac{c}{m}$ uporabiti se ima, da se lepnicca ob robu priviha, tako kakor pri kapu. S 3—4 žebli pritrdi se potem prvi kos lepnicce, kojoj smo položili od slemenca do kapa na letvico. Podvihani del pa se takoj stalno pritrdi s pocinjenimi žebli tako gosto, da so žebli okoli 10 $\frac{c}{m}$ oddaljeni drug od družega. Taki žebli se najbolje ob enem naroče iz tovarne.

Pritrjeni kos lepnicce seže ob letvici do nje vrha. Potem se položi drugi kos in sicer tako, da seže po letvici čez prvega, pri drugi letvici pa do vrha le-te, na kojoj se 3—4 žebli pritrdi, in se na to po prvi letvici pribije z žebli 8—10 $\frac{c}{m}$ gosto, tako, da žebli primejo prvi in drugi kos lepnicce. Tako se potem nadaljuje, najprej po eni, potem pa po drugi strani strehe. Pokrito je sedaj vse razen slemenca. Sleme pa se pokrije s pokrivalom, koje mora seči čez spodnji del najmanj 8—10 $\frac{c}{m}$. Za pokrivalo uporabijo se dobro oni kosi, kateri so ostali pri razrezavanju velikih kosov. To pokrivalo pribije se tako, kakor smo velike kose pribivali.

Ko je streha vsa pokrita z lepnicco, moramo jo še namazati z lepom imenovanim strešni lik (Dachlack). To pa tako le storimo. O lepem gorkem vremenu premažemo vso streho čez in čez s čopičem, kakeršnega rabijo zidarji za beljenje. Lepnicca tekočino takoj použije. Pri tem mazanju pa je paziti na to, da se glavice žblejev, s kojimi smo lepnicco, pritrdili dobro namažejo, da ne začnejo rjaveti. Omeniti mi je še, da se žbleji ne smejo pregloboko zabijati, ker bi se sicer

lepnicca lahko pretrgala. Ko je streha dobro namazana, potrese se z drobnim peskom „mlevko“, ki se kaj dobro prime namazane strehe ter lepnicco varuje poškodovanja.

Namazevali se mora potem vsakih 5 do 6 let. Pri takem ravnanju ostane streha vedno v dobrem stanu.

Dobra strešna lepnicca, katera bode za navadne slučaje zadostovala, dobiva se pri tvrdki: „Posnansky & Strelitz, Wien I. Maximilianstrasse Nr. 11,“ po 30 kr. 1 $\frac{m}{\text{}}$ in pri Fran Terčeku v Ljubljani.

Jos. Lenarčič.

Deset pravil, kako drevje rezati.

1. Čvrsto zdravje drevesno zavisno je največ od enakomerne razdelitve soka na vse veje.

2. Drevesna starost in zdravje zavisna sta največ od vednega ravnotežja med vejami in koreninami.

3. Sok sili kolikor mogoče navpik, od korenin proti vejam; soka je torej največ v vejah, ki kvišku rastejo, pri tem pa poševno rastoče veje škodo trpijo.

4. Sok naredi na kratko rezanem lesu daljše poganjke, kot pa na dolgo rezanem.

5. Sok skuša teči vedno proti koncu veje ali mladike, zato pa zadnji pop bolj zažene kot stranski.

6. Ako eno vejo ali mladiko odrežemo, okoristijo se s tem sokom, ki bi imel priti v odrezano vejo ali mladiko, druge veje in mladike.

7. Veje, v katere priteka mnogo soka, delajo največ lesa in malo sadja, ako pa malo soka vanje priteka, delajo pa veliko sadja in malo lesa.

8. Kolikor bolj je kroženje soka ovirano, temveč se naredi sadja.

9. Vsaka veja, kateri poganjke odstranimo ali odščipljemo, naredi z obilico soka svojega, ker ne more delati lesnih poganjkov, veliko množico rodni veje in rodnega popja.

10. Kolikor bolj silimo drevo roditi, toliko bolj ga slabimo; kolikor več na njem lesa vzgojujemo, toliko bolj ga krepimo.

„Der praktische Landwirth“.

Gospodarske novice.

* Na občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki bode v četrtek 26. t. m. dopoldne ob 9. uri v mestni dvorani v Ljubljani, gg. ude še enkrat opozarjamo. O zboru in programu govorimo na drugem mestu. Ker imajo gg. udje večkrat opravke v Ljubljani, blagoizvolijo naj vse tako urediti, da jim bode mogoče 26. v Ljubljano priti ter se zborovanja udeležiti. Na željo, od več strani izraženo, omenjamo, da pojde večina udeležencev po končanem zborovanju na obed v gostilno gospoda Ferlinca (k „Zvezdi“), kjer se običajno na dalje razmotravajo kmetijske zadeve v prijateljskem krogu.